

Grund til at beklage sig, og man skal næsten undre sig over, at de ikke høre op med denne Fabrikation. De have aarevis arbeidet paa forskjellig Maade for at hæve Priserne, fordi disse være utaalelige, og man kunde ikke bruge dem, men det er hidtil ikke lykkedes, og det maaftes væsentlig, fordi de ikke ere alene om den Ting, thi der kommer ogsaa Spiritus andetsteds fra, f. Ex. fra Rusland til disse overordentlig lave, og jeg tilstaa hidtil ukjendte Priser. Foruden den meget store Ulempe, ikke at faae Noget for sine Vare, er der en anden Ulempe forbunden med Spiritusfabrikationen for Landmændene, og navnlig, naar vi have Udbyttebeskatningen. Man vil let fristes til at indmæste Tyndere og altsaa faae mindre næringsholdig Bærme ud. Men hvor man arbejder med Kartofler, kan man ikke faae den kraftig rot, og Resultatet har derfor meget ofte været, og det er en af deres Bedrøvelser i Preussen, at Creaturene faa en Sygdom, som kaldes Bærmemul, og den kan kun afværges ved, at man samtidig med Kartofler indmæster Rug eller Mais, som, naar det skal transporteres en lang Vej, bliver dyrere end de Kartofler, vi selv aale. Altsaa den Herlighed, Landmændene ville opnaa ved, at man faar anbragt en hel Mængde Penge i Brænderier eller Spiritusfabriker paa Landet, ville de efter min Overbevisning haardelig komme til at fortryde.ovre i Sverig har man i mange Aar haft Produktbeskatning ikke efter Maaler, men efter en Beholder, som de lod det løbe paa, og som Toldvæsenet maalte og graderede. Der var en Mængde Smaabrænderier paa Landet, og deres Brændevinsafgift blev forhoiet to a tre Gange. For 2—3 Aar siden var jegovre paa to meget store Spiritusfabriker paa Landeindomme, udmærket vel indrette efter de nyeste Principer. Det ene stod ganske stille, og Cieren af det andet klynkede og klagede uhyre over de daarlige Forhold. Sagen er nemlig den, at naar en Landmand først er indrettet paa at lave en Del af sin Afsgrøde i Spiritus, og han ikke selv kan rektificere eller forhandle det — og det vil i Almindelighed ikke ligge for dem — maa de tage den Pris, som Verdensmarkedet tillader at give. Derfor kan Preussen, Tydskland, Rusland forsende Spiritus bort, fordi de ikke faae Mere for det, end Kjøbmændene eller Spirit-Mensningsanstalterne kunne eller ville give, naar der er nok af det, og det er der altid og har der saa godt som altid været. Her have vi ikke kunnet exportere i de senere Aar, fordi Ingen, der skal kjøbe sit Raamateriale, vil give det Fornødne. En Landmand, der er anlagt paa det Hele, for hans Vedkommende skal der i det Mindste gaa lang

Tid, før han kan stemme op imod den Ting og beregne hele sit Anlæg for Intet og lade det staa stille. Derfor vil det ganske vist aldeles ikke svare til de Forventninger, som man har gjort sig derom.

Nu skal jeg saa sige, hvorfor vi Fabrikanter ikke ønske at gaa over til den nye Beskatning. Det er for det Første, fordi der for Tiden hviler en Afgift paa Gjerfabrikationen af omtrent 15 Ore pr. F , hvilket svarer til $6\frac{1}{2}$ Ore pr. Pots 8 Graders Brændevin. Jeg har set, at det er blevet imødegaaet derved: Sa, men det Afslag vil ikke falde paa Spiritus alene; det vil ogsaa falde paa Gjer. Sa, det er ganske naturligt; Prisen vil blive sat noget ned paa det One og noget paa det Andet, men Faktum vil dog være, at ingen Anden end den, der laver Gjer, vil kunne tage Konkurrencen op med Gjerfabrikerne, hvad enten det er paa Spiritus eller paa Gjer, at Prisen gaar ned. Det Eneste, der vil kunne holde Spirituspriserne i Veiret, vil være at nedsætte Gjerprisen med 15 Ore pr. Pund; men for at det kan gøres, maa der indtræde en Konkurrence, som tvinger den ned; af sig selv vil Ingen let falde paa at gjøre det. Dette at lave Gjer, er ikke gjort, som det er sagt. Det koster nogle Indretninger; maaftes ikke saa grumme mange, men det koster dog en Del. Men det, der koster grumme meget, er at staffe Afætning dertil. Det er i det Væsentlige en Tillidsartikel. Den bruges jo som bekjendt af Bagerne og spiller for Bageren kun en lille Rolle i Sammenligning med det Brød han præfterer. Bageren vil ikke risikere, at hans Brød ikke hæver sig og ikke bliver godt for at spare en Bagatel, altsaa han vil almindeligvis holde sig til den Fabrikant, han kjender. Skal altsaa en ny bore sig ind, bliver han nødt til at nedsætte Prisen betydelig, men det vil den Anden ogsaa gjøre, og saa er det slet ikke sikkert, at den nye Mand bliver af med sin Gjer; men det, der ikke bliver solgt af, hvad der er produceret, kan man taste bort, thi det er aldeles Intet værdt. Sverig har lukket sit Marked ved at sætte Told paa Gjer; de have Produktbeskatning; Tolden vil jo være tilstrækkelig til der at forhindre Afjættningen, og det er den ogsaa. Det Marked, der for Tiden staaar aabent, er det engelske, men der er Konkurrencen ogsaa meget stærk, og der kommer der det til, at, om den Vare aldrig bliver saa billig, kunne de derovre dog ikke bruge mere af den, end hvad der udfordres til at bage Brød med; om de saa kunde faae Kesten for ingen Ting, have de dog ingen Brug for den. Derfor vil et forøget Kvantum Gjer, som her er Tale